

Nr 209.

Av herr **Sylwan** m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.

I en den 20 februari 1942 dagtecknad proposition, nr 85, har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla vissa till propositionen bilagda förslag till ändringar i gällande tulltaxa m. m. Enligt de sålunda framlagda förslagen skulle betydande nedsättningar vidtagas i nuvarande tullar å praktiskt taget alla slags varor av konstsilke med undantag av garn och tråd.

Till stöd för propositionen har till en början anförts, att en omprövning av tullarna å konstsilkevaror i det läge, vari vår textilförsörjning för närvarande befinner sig, syntes vara påkallad, och att en lämplig justering av dessa tullar vore av väsentlig betydelse för erhållande av önskvärd import av textilvaror från kontinenten. I anledning av vad sålunda anförts må framhållas, att det måste anses i hög grad tvivelaktigt, huruvida en nedsättning av tullarna å konstsilkevaror verkligen skulle komma att medföra en förbättring i vår textilförsörjning. Visserligen torde en sådan tullnedsättning föranleda ökad import av färdiga konstsilkevaror, men samtidigt komme med all sannolikhet den för upprätthållandet av vår egen produktion av sådana varor nödvändiga importen av halvfabrikatet konstsilkegarn att i motsvarande grad minskas. Redan nu föreligga stora svårigheter att från utlandet erhålla tillräckliga kvantiteter sådant garn, och dessa svårigheter komma med säkerhet att göra sig ännu mera gällande i det fall att exporten till Sverige av färdigfabrikat underlättades genom tullnedsättningar. Det ligger nämligen i sakens natur, att vederbörande exportländer i sådant fall komme att så långt möjligt inrikta sig på att i stället för garn leverera färdiga varor därav. I nuvarande situation torde tullnedsättningarna därför endast komma att medföra en förskjutning i importens sammansättning, medan importen totaliter sett knappast torde komma att ökas. Däremot kan med visshet förutses, att den av tullnedsättningarna föranledda ökningen i importen av färdigfabrikat jämsides med de försämrade möjligheterna att från utlandet erhålla konstsilkegarn skulle komma att medföra en nedgång i den inhemska produktionen med ty åtföljande minskning av arbetstillfällena inom den svenska textilindustrin.

Vidare har till stöd för propositionen åberopats, att under den senaste tiden framkommit allt starkare önskemål om en nedsättning av tullarna å konstsilkevaror. Härtill må anmärkas, att tullarna i fråga icke visat sig vara av den stor-

lek, att de lagt hinder i vägen för importen. Denna har nämligen, enligt vad som framgår av den i propositionen förebragta utredningen, under en följd av år varit stadd i en ständig och mycket kraftig utveckling. Detta sammanhänger uppenbarligen med det förhållandet, att importen till väsentlig del utgjorts av modeartiklar och andra mera lyxbetonade varor, för vilkas prissättning tullarna icke varit av någon avgörande betydelse. Vad åter beträffar tullarnas inverkan på prissättningen av de inom landet tillverkade konstsilkevarorna, vilka enligt vad av nämnda utredning framgår representera ungefär 90 % av hela förbrukningen, torde tullarnas prisfördyrande effekt icke på långt när varit så stor som man med hänsyn till tullsatsernas höjd kunde vara benägen antaga. På grund av inbördes konkurrens mellan fabrikanterna och nödvändigheten av att lämpa priserna å konstsilkevaror efter priserna å motsvarande artiklar av annat spånadsmaterial synas nämligen tullarna endast till jämförelsevis ringa del hava kunnat utnyttjas.

Under det att tullarna sålunda icke torde hava medfört någon starkare belastning å konsumtionen, hava de varit av stor betydelse för uppkomsten och den vidare utvecklingen av den svenska konstsilkeindustrien, vars produkter i nuvarande läge äro till ovärderlig nytta för landet.

I och för ett riktigt bedömande av de föreslagna tullnedsättningarna böra i övrigt följande omständigheter beaktas.

Genom beslut av 1911 års riksdag tillerkändes den svenska textilindustrien på förslag av 1906 års tulltaxekommitté ett för sin tid tämligen väl avvägt tullskydd. Emellertid har skyddet i fråga under det trettioårliga, som sedan dess förflutit, förlorat en stor del av sin effektivitet. Detta beror i främsta rummet på det kända förhållandet, att förbrukningen av textilvaror alltmera övergått från tyngre till lättare artiklar, varigenom gällande viktullar, beräknade i förhållande till varornas värde, i realiteten undergått en successiv och mycket påtaglig minskning. Därtill kommer att industrien fått vidkännas en direkt och till sina verkningar synnerligen kännbar nedsättning av tullskyddet såsom följd av det år 1933 avslutade svensk-engelska handelsavtalet. Under sådana förhållanden är det med stora farhågor som industrien motser den tidpunkt, då efter krigets upphörande de utländska konkurrentindustrierna åter fått sin produktionsapparat i gång. Det kan nämligen då väntas, att från dessa industriernas sida skola göras de kraftigaste ansträngningar att bemäktiga sig den svenska textilmarknaden.

Att i en sådan med hänsyn till den svenska textilindustriens framtidsutsikter allvarlig situation vidtagna en sänkning av tullarna å konstsilkevaror, vilka tullar hava erbjudit en viss kompensation för det alltför knappa tullskyddet å flertalet övriga textilvaror, måste anses mindre välbetänkt. Visserligen har i propositionen kunnat åberopas ett av textilrådet under hösten 1940 avgivet yttrande, i vilket textilrådet under vissa förutsättningar förklarade sig icke vilja motsätta sig de föreslagna nedsättningarna av tullarna å konstsilke-

varor. Emellertid finnes skäl antaga, att de förutsättningar, på vilka textilrådet grundade nämnda yttrande, numera bortfallit och att textilrådet i frågans nuvarande läge bestämt motsätter sig förslagets genomförande.

Slutligen må erinras, att frågan om en allmän sänkning av tullarna å konstsilkevaror för icke länge sedan varit föremål för statsmakternas behandling men att någon åtgärd i sådant syfte av statsfinansiella skäl då icke ansågs böra vidtagas. I en till 1940 års lagtima riksdag avlåten proposition, nr 205, med förslag till vissa partiella nedsättningar av tullarna i fråga, vilka förslag av riksdagen biföllos, berördes sålunda även möjligheten av en mera vittgående reducering av samma tullar. Enligt uttalande i propositionen fann sig emellertid vederbörande departementschef förhindrad att i dåvarande läge föreslå en allmän nedsättning av dessa ur statsfinansiell synpunkt viktiga tullar, och även riksdagens bevillningsutskott gav i sitt över propositionen avgivna betänkande, nr 25, uttryck åt den uppfattningen, att en generell nedsättning av konstsilketullarna under då rådande förhållanden icke lämpligen borde ifrågakomma.

På grund av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 85.

Stockholm den 20 mars 1942.

Eilif Sylwan.

Ivar Anderson,
Stockholm.

K. J. Olsson.

Gustaf Velandér.

B. A. Nilsson.

William Nisser.

N. Elowsson.

Robert von Horn.

J. Sandén.

Harald Nordenson.

Bengt Elmgren.